

18 ביוני 2025

לכבוד

מר יולי אדלשטיין	גב' מירי רגב	מר ישראל כץ
יו"ר וועדת חוץ וביטחון	שרת התחבורה	שר הביטחון
yedelstein@knesset.gov.il	sara@mot.gov.il	minister@mod.gov.il

שלום רב,

הנדון: סמכות קבלת החלטות בשעת חירום בנוגע להשבת אזרחים ישראלים מחו"ל

- פנייה זו נשלחת אליכם מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, בעקבות פרסומים בתקשורת לפיהם השרה מירי רגב קיימה התייעצות עם הרב הראשי, הרב דוד יוסף, בעניין הפעלת טיסות חילוץ בשבת עבור ישראלים הנמצאים בחו"ל ואינם יכולים לשוב לארץ. כאשר במסגרת התייעצות זו, פסק הרב הראשי שאין להפעיל טיסות חילוץ בשבת מפאת חילול שבת, בטענה שאין מדובר בפיקוח נפש.
- אנו מבקשים להביע דאגה עמוקה לנוכח הדיווחים בתקשורת שלפיהם החלטות הנוגעות להשבת אזרחים ישראלים מחו"ל — בפרט בשעת חירום ובאופן הסותר הנחיות מפורשות של המטה לביטחון לאומי — מושפעות או מעוכבות בשל פסיקות הלכתיות.
- סעיף 6(ב) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קובע זכות חוקתית לפיה כל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ "זכאי להיכנס לישראל", כאשר כל פגיעה בה צריכה להיות מעוגנת בחוק ומידתית. כמו כן, מאחר ומדובר בהחלטה מנהלית, היא מחוייבת בכללי המשפט המינהלי, ובכלל זה שקילה ואיזון בין שיקולים רלוונטיים. בנסיבות העניין, בהינתן מצב החירום הלאומי והסכנה לאזרחי המדינה השוהים בחו"ל, מתן משקל מכריע לעמדת הרב הראשי לוקה בחוסר סבירות קיצוני.
- אנו מבקשים להזכיר כי קביעת מדיניות ביטחונית, רפואית ותחבורתית בעת חירום היא בסמכותם ובאחריותם הבלעדית של הדרג המבצעי והממשלתי, ובפרט משרד הביטחון,

משרד התחבורה והמל"ל. כפועל יוצא, **הרבנות הראשית משוללת כל סמכות** לקבוע בעניינים אלו, ובכלל זאת אינה מחזיקה בכלים המקצועיים, הלגיטימציה ו/או האחריות הציבורית להכריע מתי מתקיים מצב של פיקוח נפש, מי רשאי לשוב לישראל ובאיזה אופן.

5. נוסף כי ההחלטה, ככל שתיושם, תחמיר את "צווארי הבקבוק" במקומות שונים בחו"ל, בהם מתרכזים המוני אזרחים ישראלים הממתינים לחזור ארצה, ובכך ההחלטה סותרת את הנחיות המל"ל [הקוראים להימנעות מריכוז גבוה של ישראלים בחו"ל](#).

6. מתן תוקף להכרעות מסוג זה על סמך שיקולים הלכתיים — ולא ניתוח מקצועי של המציאות בשטח על ידי הגורמים המוסמכים — מסכן חיי אדם, פוגע פגיעה חמורה באופן ישיר בזכויותיהם של אזרחים ישראלים, מערער את אמון הציבור במוסדות המדינה בזמן מצב חירום לאומי, ומייצר מציאות בלתי מתקבלת על הדעת של ערוב תחומי סמכות בין דת למדינה המהווה סכנה ישירה ומיידית על אזרחי המדינה.

7. **שיקולי הביטחון של האזרחים הישראלים וזכותם החוקתית להיכנס לישראל, חייבים להמצא בעדיפות העליונה.** אי לכך, אנו דורשים כי משרדי הביטחון והתחבורה, כמו גם ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, יוציאו הבהרה חד-משמעית לציבור, לפיה החלטות בנוגע להשבת ישראלים ארצה מתקבלות באופן בלעדי על ידי הגורמים המקצועיים והמוסמכים במדינה – על סמך שיקולים ביטחוניים, רפואיים ולוגיסטיים – וללא כל תלות או כפיפות לפסיקות של הרבנות הראשית.

8. נשמח להרחיב ולהציג עמדתנו בפורום רשמי ככל שיידרש.

בכבוד רב,

עינת עובדיה,

מנכ"לית מכון זולת